

Lech Krzyżaniak, Tadeusz Dzierżykraj-Rogalski, Elżbieta Promińska

Kadero (Sudan)

Informator Archeologiczny : badania 7, 302-303

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2. Kontynuacja prac nad rekonstrukcją muru oporowego powyżej dziedzińca Trzeciego Tarasu.

3. Kontynuacja prac nad teoretyczną i praktyczną rekonstrukcją ściany wschodniej dziedzińca i zachodniej Trzeciego Tarasu.

Kontynuowano także studia nad materiałem architektonicznym pochodzącym ze świątyni Totmеса III, która będzie odbudowana również w późniejszym okresie .

KADERO / Sudan/

Polaska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej w Kairze
Museum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania wykopaliskowe prowadził dr Lech Krzyżaniak, badania antropologiczne prof. dr Tadeusz Dziurzykraj-Rogalski i dr Elżbieta Promińska. Finansowała Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej w Kairze. Drugi sezon badań. Osada i cmentarzysko z końca IV tys. p.n.e. / neolit chartumski/.

Kontynuowano eksplorację wykopaliskową w osadzie i na współczesnym jej cmentarzysku, położonymi na jednym stanowisku / odrębnie/.

W osadzie wyeksplorowano wykop o powierzchni 150 m² i do głębokości 0,6 m / calec/. Nie zarejestrowano żadnych pozostałości domostw i innych konstrukcji. Odkryto bardzo bogaty i zróżnicowany inwentarz w postaci : 1/ szlifowanych głowic maczug, ostrzy siekaczy i ciosaków z kamienia, 2/ bardzo licznych fragmentów żaren / niecek i rozcieraczy/ kamiennych/, 3/ narzędzi / m.in. zbrojników/, rdzeni i odpadków produkcyjnych krzemienych i kamiennych, 4/ fragmentów ręcznie lepionych naczyń glinianych, 5/ fragmentów palet kamiennych, paciorków z karneolu, jaj strusich i z kamienia, 6/ kości ssaków, ryb i gadów. Na szczególne podkreślenie zasługuje duża ilość narzędzi szlifowanych oraz fragmentów żaren, w których rozcierano nasiona dzikich traw i zapewne także uprawianego prosa.

Na cmentarzysku wyeksplorowano wykop o powierzchni 100 m². Odkryto w nim 7 pochówków szkieletowych / nr nr 3 - 9/, zorientowanych głową na zachód i złożonych w ziemi w pozycji silnie skurczonej, na prawym boku. Bogaty inwentarz grobów składał się z: 1 / najszyjników z paciorków wykonanych z karneolu, kości i muszli pochodzących z Morza Czerwonego, 2/ naczyń glinianych, m.in. o powierzchni hematytowanej, 3/ szpil z kości słoniowej, służących do ozdoby nosa i warg, 4/ unikatowej głowicy maczugi z oszlifowanego porfiru. Naczynia gliniane z cmentarzyska są analogiczne do ceramiki występującej w osadzie.

Osada w Kadero była zamieszkiwana w okresie wylewu Nilu, kiedy okolica / stara terasa zalewowa/ zamieniała się z bogatej i suchej sawanny w środowisko wilgotne, podmokłe i składające się także z sezonowych zbiorników wodnych. W ciągu całego roku istniały tutaj warunki do uprawiania intensywnego zbieractwa / dzikie

trawy/, łowiectwa / gatunki wodne/ a także chowu zwierząt / koza-owca/ i zapewne uprawy prosa / w okresie letnich deszczów tropikalnych/.

Wykopaliska w Kadero są obecnie jedynymi badaniami o charakterze szeroko-płaszczyznowym w Afryce północno-wschodniej, prowadzonymi na stanowisku pochodzącym w okresie początków uprawy roślin i chowu zwierząt, Kulturę tzw. neolitu chartumskiego, do której kwalifikuje się stanowisko w Kadero, najprawdopodobniej należy uważać jako początek etapu historycznego procesu, który doprowadził na przełomie II i I tys. p.n.e. do powstania kultury Meroe nad górnym Nilem.

KLOSTER MARIENBERG / Austria/
Bz . Oberpullendorf
Stanowisko 2

Muzeum Krajowe w Eisenstadt
Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadzili dr hab. Kazimierz Bielenin, dr Alois Ohrenberger. Finansowało Muzeum Krajowe w Eisenstadt. Drugi sezon badań, Stanowisko osadniczo-dymarackie ze środkowego i późnego okresu lateńskiego.

Stanowisko żuźla zalega na płaszczyźnie terasy ponad doliną rzeczki Rabsitz, około 80 m w kierunku północno-wschodnim od badanego w 1972 r. skupiska pieców dymarackich. Zbadano teren o powierzchni około 100 m². Stwierdzono, że piecowisko wraz z piecem dymarackim zostało w poważnym stopniu zniszczone na skutek nowożytnej eksploatacji żuźla.

W oparciu o zalegające dużym zwalnym fragmenty żuźla oraz ułamki szybu zdołano ustalić typ pieca dymarackiego. Był to piec stały o średnicy około 100 cm, pracujący na dmuch sztuczny. W warstwie występowała ceramika ceglana, m.in. toczona oraz grafitowa.

Badanie te są kontynuacją programowych prac archeologicznych prowadzonych od 1967 r. nad starożytnym hutnictwem Burgenlandu w ramach ścisłej współpracy Muzeum Krajowego w Eisenstadt z Muzeum Archeologicznym w Krakowie.